Phân Tích Thể Chế Và Chiến Lược Của Quốc Hội Dân Sự Việt Nam: Bối Cảnh Hình Thành, Cơ Cấu Vận Hành Và Triển Vọng Chuyển Đổi Chính Trị

Cấu trúc chính trị và xã hội của cộng đồng người Việt đang chứng kiến sự chuyển dịch mang tính bước ngoặt từ các mô hình phản kháng truyền thống sang những hình thái tự tổ chức mang tính thể chế và chiến lược[1]. Sự xuất hiện của tổ chức Quốc Hội Dân Sự Việt Nam (QHDSVN), gắn liền với nền tảng khởi đầu của Hội Đồng Quốc Dân Việt Nam (HDQDVN), phản ánh nỗ lực xây dựng một không gian đối thoại đa chiều, kết nối tri thức toàn cầu và chuẩn bị năng lực quản trị cho tiến trình chuyển đổi thể chế hậu khủng hoảng[1].

Tiến Trình Hình Thành Và Bối Cảnh Thể Chế

Tiến trình ra đời của Quốc Hội Dân Sự Việt Nam trải qua các giai đoạn phát triển mang tính nấc thang, bắt đầu từ sự vận hành tiền đề của Hội Đồng Quốc Dân Việt Nam[1]. HDQDVN được khởi xướng và công bố thành lập tại Đại Hội Quốc Dân dưới sự đóng góp chính của đại biểu sáng lập là Bác sĩ Nguyễn Quốc Nam[1]. Sau 8 tháng triển khai hoạt động thực địa và xây dựng nền tảng (từ ngày 07 tháng 09 năm 2025 đến ngày 02 tháng 05 năm 2026), các báo cáo tổng kết tình hình ghi nhận sự chuyển hóa về mặt cấu trúc, dẫn đến việc chính thức tuyên bố hình thành Quốc Hội Dân Sự Việt Nam vào ngày 02 tháng 05 năm 2026[1].

Sự hình thành của QHDSVN tạo nên một thực thể đối trọng mang tính xã hội dân sự đối với mô hình chính trị hiện hành[1]. Trong khi cấu trúc nhà nước Cộng hòa Xã hội Chủ nghĩa Việt Nam xác định Quốc hội chính định là cơ quan đại biểu cao nhất của nhân dân và cơ quan quyền lực nhà nước cao nhất thực hiện quyền lập hiến và lập pháp[4], thì QHDSVN định vị bản thân là một diễn đàn phi tập trung, đại diện cho năng lực tự tổ chức của công dân và cộng đồng hải ngoại nhằm phục vụ cho các mục tiêu dân chủ hóa[1].

Tôn Chỉ, Tầm Nhìn Và Mục Tiêu Chiến Lược

Hoạt động của Quốc Hội Dân Sự Việt Nam được dẫn dắt bởi tôn chỉ cốt lõi: **"Dân Chủ – Nhân Quyền – Pháp Trị – Thịnh Vượng"**[1]. Tôn chỉ này không chỉ phản ánh các giá trị chuẩn mực quốc tế mà còn xác định bốn trụ cột cho mô hình thể chế tương lai[1]. Về mặt tầm nhìn, tổ chức xác định nhiệm vụ trọng tâm không dừng lại ở sự phản kháng đơn thuần mà hướng tới việc chuẩn bị một năng lực thay thế có hệ thống cho Việt Nam[1].

Mục tiêu vận hành của QHDSVN tập trung vào việc tạo dựng không gian đối thoại và trao đổi ý kiến khách quan giữa các tầng lớp xã hội, đồng thời khuyến khích sự tham gia trực tiếp của công dân vào các vấn đề trọng đại của quốc gia[2]. Tổ chức này chú trọng việc quy tụ nguồn tri thức, kinh nghiệm của cộng đồng người Việt khắp thế giới nhằm đóng góp các sáng kiến chính sách mang tính xây dựng[2]. Bên cạnh đó, QHDSVN đề ra mục tiêu nghiên cứu lộ trình chuyển

đổi đa nguyên, đa đảng phù hợp với thực tiễn, áp dụng nguyên tắc tam quyền phân lập để kiểm soát quyền lực, đồng thời giải quyết các vấn đề oán sai và bất công xã hội[1]. Để đảm bảo tính bền vững, tổ chức thúc đẩy tinh thần đại đoàn kết thông qua việc gắn kết thế hệ trẻ, đặc biệt là lực lượng Gen Z, vào tiến trình định hình vận mệnh dân tộc[1].

Cơ Cấu Quản Trị, Nhân Sự Và Bộ Máy Vận Hành

Cơ cấu quản trị của Quốc Hội Dân Sự Việt Nam có sự liên kết chặt chẽ với Ban Điều Hợp Hội Đồng Quốc Dân Việt Nam[1]. Tổ chức này thiết lập cơ chế đại diện thông qua quy trình bầu cử các vị trí quản trị chủ chốt như Tổng Thư ký và Phó Tổng Thư ký[1]. Về mặt nhân sự, hệ thống ghi nhận sự tham gia của nhiều thành phần đa dạng bao gồm giới trí thức, luật sư, dân biểu, đại biểu cộng đồng và giới trẻ[1]. Bộ máy lãnh đạo và phối hợp có sự hiện diện của Bác sĩ Nguyễn Quốc Nam với vai trò đại biểu sáng lập HDQDVN, ông Sinh Cẩm Minh trong vai trò Trưởng Ban Tổ chức, cùng sự đồng hành của nhiều đại biểu, diễn giả như Dân biểu Trí Tạ, ông Nguyễn Đại Ngữ, tác giả Nguyễn Hữu Chánh, Luật sư Vũ Đức Khanh, ông Lâm Hoàng Tùng, ông Kaito (Kaito Heidio) và đại diện các cộng đồng tại Úc Châu, Hoa Kỳ, Âu Châu[1].
Nhằm chính thức ra mắt bộ máy vận hành và thiết lập kênh kết nối toàn cầu, Ban Điều Hợp HDQDVN đã đứng ra tổ chức Lễ ra mắt thành phần nhân sự của QHDSVN theo hình thức kết hợp trực tiếp và trực tuyến[2].

Thông Số Vận Hành	Chi Tiết Sự Kiện Ra Mắt Nhân Sự
Thời gian tổ chức	Thứ Bảy, ngày 19 tháng 09 năm 2026 (Khai mạc: 1:00 PM PST)[2]
Địa điểm trực tiếp	Ramada Plaza Hotel, 10022 Garden Grove Blvd, Garden Grove, CA 92844, Hoa Kỳ[2]
Nền tảng trực tuyến	Hệ thống Zoom (Meeting ID: 415-623-9942, Passcode: 2024)[2]
Phạm vi kết nối vùng	Hoa Kỳ, Canada, Châu Âu, Việt Nam, Thái Lan, Nhật Bản, Úc Châu[2]
Trưởng Ban Tổ Chức	Sinh Cẩm Minh (Email: scmenagic24@gmail.com / SĐT: 615-999-7367)[2]

Lý Luận Và Lộ Trình Chuyển Đổi Thể Chế

Tầm nhìn chiến lược của Quốc Hội Dân Sự Việt Nam được thể hiện sâu sắc qua các đề án lý luận, điển hình là bài tham luận *"Dân chủ hóa Việt Nam: Từ khát vọng đến chiến lược khả thi"* do Luật sư Vũ Đức Khanh công bố ngày 18 tháng 05 năm 2026[1]. Phân tích này đưa ra góc nhìn thực chứng, khẳng định rằng dân chủ hóa không phải là kết quả tất yếu của các lời kêu gọi đạo

đức hay áp lực đơn thuần từ bên ngoài, mà là một tiến trình tái phân bổ quyền lực phức tạp đòi hỏi điều kiện khách quan, tương quan lực lượng thực chất và năng lực tổ chức nghiêm túc[1]. Cấu trúc quyền lực hiện tại tại Việt Nam không phải là một khối đồng nhất hoàn toàn, mà bên trong tồn tại sự cạnh tranh lợi ích, khác biệt thế hệ và căng thẳng giữa khuynh hướng bảo thủ với cải cách[1]. Điểm nghẽn trung tâm của hệ thống nằm ở cấu trúc quyền lực tập trung nhưng thiếu cơ chế kiểm soát độc lập, khiến mọi nỗ lực cải cách dễ bị tái hấp thụ thành sự điều chỉnh nội bộ thay vì chuyển hóa thể chế[1]. Từ kinh nghiệm lịch sử của Ba Lan (1989), Hàn Quốc (1987) và Đài Loan, tiến trình chuyển đổi chỉ xuất hiện khi hội tụ đủ các yếu tố: sự suy giảm tính chính danh của thể chế cũ do khủng hoảng, rạn nứt trong khối cầm quyền, áp lực quốc tế có chọn lọc và sự trưởng thành của xã hội dân sự[1].

Kịch Bản Chuyển Đổi	Động Lực Chính	Cơ Chế Vận Hành Và Rủi Ro Thể Chế
1. Cải cách từ trên xuống	Bộ phận cải cách nội bộ nhận thức được giới hạn của độc quyền chính trị[1].	Diễn ra từng bước, kiểm soát được trật tự nhưng nguy cơ bị kéo dài hoặc tái hấp thụ thể chế[1].
2. Thương lượng chính trị	Khủng hoảng kinh tế - xã hội buộc các bên phải thỏa hiệp[1].	Hình thành cơ chế đa nguyên dựa trên tương quan lực lượng thực tế giữa chính quyền và xã hội[1].
3. Bất ổn đột ngột	Hệ thống mất khả năng tự điều chỉnh trước các cú sốc nội tại[1].	Bất ổn diện rộng, tiềm ẩn nguy cơ cao về khoảng trống quyền lực và suy yếu năng lực nhà nước[1].

Để phòng ngừa rủi ro khoảng trống quyền lực – vốn có thể dẫn đến một nhà nước yếu, chủ nghĩa dân túy cực đoan hoặc sự lệ thuộc sâu vào các tác nhân bên ngoài – định hướng chiến lược đòi hỏi chuyển từ đối kháng cảm tính sang chiến lược đa tầng[1]. Điều này bao gồm việc kết hợp áp lực có chọn lọc, đối thoại có nguyên tắc và đầu tư nghiêm túc vào nghiên cứu tri thức thể chế[1]. Đồng thời, việc xây dựng sự hợp tác tối thiểu trong cộng đồng hải ngoại nhằm giảm thiểu chia rẽ lịch sử, kết hợp với việc đặt thế hệ sinh sau thời kỳ Đổi Mới vào trung tâm tiến trình, được xác định là điều kiện quyết định để tạo ra lực lượng lãnh đạo thay thế[1].

Đánh Giá Động Lực Phát Triển, Thách Thức Hệ Thống Và Triển Vọng

Sự ra đời của Quốc Hội Dân Sự Việt Nam đánh dấu bước tiến trong tư duy vận động chính trị của cộng đồng người Việt[1]. Việc dịch chuyển trọng tâm từ phản kháng bộc phát sang thiết kế

thể chế và chuẩn bị chính sách phản ánh sự trưởng thành về mặt lý luận[1]. Xã hội dân sự không chỉ được hiểu là các tổ chức phi chính phủ mà là năng lực tự tổ chức, ý thức công dân trách nhiệm và niềm tin của người dân vào quyền tự quyết vận mệnh đất nước[1].
Xét về bối cảnh quốc tế, sự gắn kết sâu rộng của Việt Nam vào các hiệp định thương mại như CPTPP, EVFTA và cấu trúc an ninh Ấn Độ Dương – Thái Bình Dương khiến các yếu tố như minh bạch, pháp quyền và nhân quyền trở thành biến số chiến lược ảnh hưởng đến rủi ro đầu tư[1]. QHDSVN có cơ hội đóng vai trò như một cầu nối cung cấp dữ liệu, phân tích chính sách cho các nghị sĩ, think tank và giới hoạch định chính sách quốc tế[1].
Tuy nhiên, thách thức cốt lõi đối với QHDSVN nằm ở khả năng chuyển hóa các đề án lý luận thành sức ép thực tế trong nội địa[1]. Nếu không thiết lập được kênh kết nối an toàn và hiệu quả với tầng lớp trung lưu, giới trí thức và lực lượng thanh niên trong nước, tổ chức sẽ đối mặt với nguy cơ bị cô lập thành một diễn đàn thảo luận thuần túy ở hải ngoại[1]. Sự thành bại của mô hình này phụ thuộc vào năng lực kiến tạo niềm tin, duy trì sự độc lập tri thức và khả năng đề xuất giải pháp thực chứng cho các vấn đề dân sinh thực tế[1].

Kết Luận

Quốc Hội Dân Sự Việt Nam đại diện cho một nỗ lực tái định hình phong trào dân chủ theo hướng thể chế hóa và chuyên nghiệp hóa[1]. Bằng việc kết hợp giữa tôn chỉ giá trị chuẩn mực và chiến lược chuyển đổi dựa trên phân tích thực chứng, QHDSVN nỗ lực đóng vai trò là hạt nhân kết nối tri thức và chuẩn bị năng lực quản trị hậu chuyển đổi[1]. Tiến trình này không chỉ đòi hỏi sự đồng thuận chiến lược giữa các lực lượng hải ngoại mà còn phụ thuộc vào mức độ trưởng thành của xã hội dân sự nội địa trong việc tự tổ chức và khẳng định quyền công dân[1].

Works cited

1. Bài tham luận - QUỐC HỘI DÂN SỰ VIỆT NAM, https://quochoidansuvietnam.org/2026/08/08/bai-tham-luan/
2. Tin sinh hoạt Cộng Đồng Người Việt Hải Ngoại (Tháng 7 – 8 – 9, https://viettudomunich.org/2026/09/01/tin-sinh-hoat-cong-dong-nguoi-viet-hai-ngoai-thang-7-8-9-2026/
3. https://quochoidansuvietnam.org/
4. Quốc hội Việt Nam - Chuyên trang của Báo Nhân Dân, https://nhandan.vn/quoc-hoi/